

Nr 498.

Av herrar **Håstad** och **Skantze**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 281, med förslag till statens löneplansförrordning m. m.

I proposition nr 281 med förslag till statens löneplansförrordning m. m. har med avseende på de i propositionen föreslagna avlöningsreglementena hemställts om bemyndigande för Kungl. Maj:t att utan riksdagens hörande dels utfärda reglementena i fråga i huvudsaklig överensstämmelse med vid propositionen fogade förslag, dels även att i viss utsträckning vidtaga ändringar i sålunda utfärdade förrordningar samt att utfärda övergångsbestämmelser.

Under de senaste femtio åren har en markerad utvidgning av riksdagens medverkan vid fastställandet av avlöningsbestämmelser för statstjänarna ägt rum, vilken utveckling kulminerat under de gångna krigsåren. Härvid ha efter hand frågor av rent formell art och av ringa saklig vikt ofta kommit att belastat riksdagsarbetet. 1945 års lönekommitté har haft sin uppmärksamhet riktad härpå och föreslagit åtgärder, varigenom dylika frågor icke skulle behöva underställas riksdagen. I stort sett skulle den föreslagna lösningen innebära, att själva den grundläggande löneplansförrordningen godkännes av riksdagen, medan den definitiva ordalydelsen av vederbörande avlöningsreglementen genom riksdagens bemyndigande överlåtes på Kungl. Maj:t, varvid dock till riksdagskrivelsen i ärendet fogade författningsförslag skola ligga till grund. Likaledes skulle bemyndigande givas Kungl. Maj:t att i vissa uppräknade fall utan riksdagens hörande ändra avlöningsbestämmelserna, såsom *då* skäl föreligga att utsträcka tillämpningen av enligt reglementena för vissa grupper av tjänstemän gällande bestämmelser till andra, i stort sett likartade grupper, *då* riksdagens beslut i organisations- eller anslagsfrågor föranleda tillägg eller ändringar i reglementenas bestämmelser, såframt dessa tillägg eller ändringar icke avvika från de principer, på vilka avlöningsreglementena äro byggda, samt slutligen *då* skäl föreligga att i samband med ändringar och tillägg, som ovan sagts, vidtaga vissa modifikationer av gällande bestämmelser. Härtill skulle komma bemyndigandet att utfärda övergångsbestämmelser, såväl i samband med den nya löneregleringens ikraftträdande som därefter.

Vi finna propositionen i vad den avser de sakliga resultat, som uppnåtts vid förhandlingarna med tjänstemannaorganisationerna, tillfredsställande och påyrka ingen ändring däri. Däremot är det ägnat att beklaga, att propositionen i de bifogade författningsutkasterna bär så tydliga spår av forcering. Oklarheten i formuleringar och ovissheten om tillämpningen äro iögonenfal-

lande och ha starkt understrukits av flera remissinstanser. Även departementschefen anser dessa anmärkningar beaktansvärda, och en redaktionell genomarbetning förebådas. Enligt departementschefens förslag skulle emellertid denna genomarbetning ske inom ramen för det allmänna bemyndigande Kungl. Maj:t enligt ovan refererade förslag skulle erhålla. Enligt vårt förmenande vore det ett principiellt avsteg från hävdvunna principer, om riksdagen överläte till Kungl. Maj:t att fastställa ifrågavarande reglementens lydelse. Ett dylikt bemyndigande ter sig konstitutionellt så mycket tveksammare, som avlöningsreglementena äga för hela vårt finansväsen synnerligen stor betydelse. Vid beslut angående ändringar av sådan räckvidd som de i propositionen föreslagna borde det vara ett rimligt krav icke blott att riksdagen bibehålles vid sin hittillsvarande rätt utan även att riksdagen förelägges mera genomarbetade författningsförslag än i föreliggande fall. Att det senare ej varit möjligt i innevarande läge är i viss mån förståeligt. Emellertid bör av denna orsak enligt vårt förmenande riksdagen antaga i år de föreliggande förslagen blott för nästkommande budgetår och samtidigt till nästa års riksdag begära en formell översyn av reglementena för definitivt godkännande av riksdagen.

Vi vilja understryka, att det icke minst för de berörda tjänstemannagrupperna måste vara ett stort intresse, att bestämmelserna om deras skyldigheter och löneförmåner erhålla den fasthet, som ett beslut av riksdagen efter reell och formell granskning alltid skänker.

Därför föreslås,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 281 under hävdande av att avlöningsreglementena fortfarande böra fastställas av riksdagen måtte *dels* antaga i propositionen framlagda förslag blott intill den 1 juli 1948, *dels ock* hemställa om en formell översyn av de till propositionen fogade författningsförslagen att föreläggas 1948 års riksdag för definitivt antagande.

Stockholm den 3 juni 1947.

Elis Håstad.

L. O. Skantzé.
